

Més enllà de la matèria

On i fins quan

L'exposició de Jordi Alcaraz 'Aire corrent' es pot veure a la galeria Joan Prats (rambla Catalunya, 54) de Barcelona fins al 19 de gener. Val la pena llegir el text que l'autor ha escrit en el tríptic de la mostra.

Alcaraz exposa obres fetes amb cartrons, miralls, metacrilats, papers, ferros... i un tronc de 600 quilos

Jordi Alcaraz (Caella, 1963) diu que li agrada especialment treballar més enllà de la matèria. Pot semblar a simple vista una pretensió arrogant. Les obres recents que aquests dies Alcaraz presenta a la seva galeria barcelonina de sempre, la Joan Prats, són sobretot matèria: cartrons, miralls, llibres antics, metacrilats, papers, ferros... i fins i tot un robust fragment de tronc d'eucaliptus que pesa més de 600 quilos. "Com es pot parlar d'anar més enllà de la matèria?", li pregunto. "Creant espais intermedis a l'obra i entre la peça i l'espectador. M'interessa el transparent, és escultura pura, és modelar l'aire", respon. En les obres de la mostra, el metacrilat transparent, que permet ser modelat i no dona problemes de seguretat com el tradicional vidre, actua de superfície però també forma part de l'essència de la peça. Les incisions i les corbes al metacrilat creen reflexos, volums i rastres immaterials. És un diàleg permanent entre contundència i fragilitat i l'espectador queda literalment enmig, sobretot en les obres amb miralls com *L'Anna*, "una pintura hiperrealista; de fet, només hi poso l'ànima de la persona". Un altre mirall reflecteix un tronc d'eucaliptus real, un tros de natura dins de la galeria, que per Alcaraz "és una possibilitat de totes les escultures, mentre que un mirall és la possibilitat de totes les pintures".

Jordi Alcaraz, a la galeria Joan Prats, on presenta l'exposició 'Aire corrent' (fins al 19 de gener) ORIOL DURAN

A part dels reflexos, el tronc i uns llibres antics que protagonitzen obres com la que dona el títol a la mostra, *Aire corrent*, una petita escultura, *Bufador*, mostra una figura femenina bufant de manera realista però el punt d'atenció d'aquesta peça realista està en l'aire que surt dels llavis de la figura. Deixem que l'espectador esbrini el curiós efecte de representar l'aire. També en aquest intent d'aprehendre allò que hi ha més enllà de la matèria, Alcaraz ha començat a treballar amb fum en una obra que presentarà l'any que ve al Museu Réattu de la localitat provençal d'Arle.

Després d'uns anys de carrera artística gairebé callada des del seu taller de Caella, el treball de formiga d'aquest artista poeta que és Jordi Alcaraz és ara a bastament reconegut però sobretot fora de les fronteres. Compta amb l'ajut i el suport de deu galeristes d'arreu: Estats Units, Alemanya, Itàlia, Canadà..., a més de la galeria Joan Prats a la qual és fidel des del principi de la seva trajectòria. Ara projecta diverses mostres internacionals. "Sort en tinc, de vendre tant a fora, tal com estan les coses." Una mica de justícia poètica sempre és benvinguda. *

El cos i la paraula

Novarina

Aquests dies es representen a La Seca dos textos de Valère Novarina, sota la direcció de Moïses Maicas i amb Laia de Mendoza com a actriu: *Carta als actors* i *Per a Louis de Funès*. El primer és un text del 1974 –publicat per Empúries, així com *L'acte desconegut*, que presenta Leonard Muntaner–, una mena de full d'instruccions o recomanacions als actors que havien d'executar l'obra *L'atelier volant*, la seva primera peça teatral. El segon text és del 1985 i és una apologia de l'art de l'actor francès, que va assolir tanta popularitat i que aquí es posa en escena mitjançant un acte de ventriloquia. Novarina, dramaturg, director d'escena i pintor, va néixer a Chêne-Bougeries, a Suïssa, el 1947, i a final dels anys 70 i primers 80 va tenir un gran contacte amb l'eix sud cultural, sobretot literari i plàstic, que s'intentà dibuixar entre el sud de França, amb capitals com Montpeller, Tolosa de Llenguadoc, Perpinyà i Catalunya. Reconegut a França pel seu treball teatral, regularment programat a París. Ha rebut el Grand Prix du Théâtre de l'Académie Française el 2007 i el Prix de Littérature Phranophone Jean Arp per la seva obra, el 2011.

Automatisme

Encara ressonen a les parets d'Arts Santa Mònica els 2.587 dibuixos i les 311 definicions sobre Déu que s'exposaren ara fa dos anys. Corresponien a una experiència única que va portar a terme d'un sol cop el 5 i el 6 de juliol del 1983 al centre de la torre de Saint-Nicolas, a La Rochelle. Dalt d'una cistella penjada al mig de la torre, Novarina dibuixà sense parar durant 16 hores seguides infinitat de personatges. Els fulls de paper amb el dibuix eren penjats tot seguit a les parets pels seus ajudants. L'acció coincidia amb l'enllestiment del *Drama de la vida*, una mena de novel·la o teatre novel·lesc, amb profusió de diàlegs i amb 2.587 personatges, que prenen cos amb el dibuix abans de reencarnar-se en el teatre.

Organicisme

Novarina és un dramaturg diferent als altres. És gairebé l'únic que ha continuat la difícil línia literària en què coincideixen cos i paraula en estat pur. Vol que la creació es produeixi tota sola, que sigui guiada pel despreniment del jo, pel "subjecte sense subjecte". Sens dubte, tant en el dibuix com en la paraula, segueix l'estela de l'escriptura automàtica dels surrealistes, però l'exaltació del cos i de la matèria, de l'organicisme del cos, l'acosta el crit i a la veu d'Antonin Artaud, al cos sense òrgans, al cos que esdevé paraula. Però el text és també d'una agressivitat verbal que colpeix, el verb en acció que s'acosta a aquella animalitat del llenguatge que gasta també Lautréaumont a *Els cants de Maldoror*. Com ha escrit Marco Baschera, Novarina planteja "un combat de l'artista contra si mateix que el porta a l'esgotament físic total". La seva és una escriptura incisiva, que grata, escarifica, que s'acarnissa contra la pròpia paraula, una escriptura que és impuls corporal. Escripura i dibuix, les dues cares de "la mà afamada que encara vol parlar". *